

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Ioannis Berchmanni Flandro-Belgæ Religiosi Societatis Iesv

Cepari, Virgilio

Antverpiæ, 1630

Litteræ P. Virgilij Ceparij Societatis Iesv Ad Reuerendos Patres Fratresque
Flandro-Belgas eiusdem Societatis, quibus mentem suam explicat,
Operisque argumentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46083](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46083)

LITTERÆ
P. VIRGILII CEPARII
SOCIETATIS IESV
AD
REV^{OS} PATRES FRATRESQ.
FLANDRO-BELGAS
EIVSDEM SOCIETATIS
QVIBVS
MENTEM SVAM EXPLICAT
OPERISQ. ARGVMENTVM.

PLACVIT *Divina Maie-*
stati, Patres Fratresque in
Christo, eripere nobis, sibi que
vindicare è Collegio Romano
anno M. DC. XXI. vestrum, nostrumque, piæ
felicisq; memoriæ Fratrem, Ioannem Berch-
mannum, in quem reuerà quadrare pos-
sunt illa Sapientis verba: Placens Deo
factus

Sap. 4.

factus est dilectus, & viuens inter peccatores translatus est. consummatus in breui expleuit tempora multa; placita enim erat Deo anima illius. Etenim breui illo aetatis viginti duorum annorum ~~et~~ dimidij spatio (è quibus quinque non integros in Societate vixit) ad eum attingerat perfectionis terminum, vt in pudibundam quamdam mœstitiâ sanctâque emulationem exstimularet etiam seniores qui eum intuebantur Patres; iuniores verò & sodales, qui eo & familiariter vtebantur, & rara illa virtutum omnium exempla, quæ omnibus exhibebat, tamque accuratam, disciplinæ, quâ viuebat, obseruantiam animaduertebant, ad religionem imitationemque excitaret. Primi illi surculi crescentis adolescentiæ argumēto esse poterant, qualis futurus esset splendor ac claritudo aetatis perfectæ, quantâque promitteret fructuum vbertatem felix illa animi plantâ, iam tum tot odoratissimis virtutum floribus

ribus

ribus referta, pulcherrimèque adornata.
Hac re, communis nobis omnibus fuit illius
molestiæ sensus, quam attulit mors eius im-
prouisa, cùm illum quasi inopinatò oculis
nostris eripi vidimus, sanctà eius suauissi-
maque consuetudine perpetuùm orbatì. Ne
verò iniurià temporum excideret Angelici
huius adolescentis memoria, qui tanto inter
nos exemplo atque approbatione vixerat,
utque beneficio posteritatis extaret in So-
cietate rerum ab eo laudabiliter gestarum
notitia; R^{mus} Adm. P. Mutius Vitellescus
Ordinis nostri Præpositus Generalis, mihi
in mandatis dedit, isthinc è Flandro-Belgio
ut peterem necessarias instructiones; hinc
verò eas conquirerem, inque Vitæ histo-
riam conflarem. Comparatis omnibus hanc
in rem necessarijs, ad scribendum aggressus
sum, intereà dum Collegio præessem Rector:
at mox animaduerso, fieri omnino non posse,
ut tot simul par essem administrandi mune-
ris negotijs, simulque inuigilarem historiae
scriben-

scribenda, coeptum opus in tempus aliud,
locumque maioris quietis, distuli absoluen-
dum. Jam, quando post alios praeterea labo-
res, hunc etiam diuinâ ope exhausti, ad vos,
quibus meritò debetur, mitto: quippe inter
quos, eadem patriâ adolescens ille natus est,
atque à vobis Romam ad Philosophiæ Theo-
logiæque studia, in hanc Societatis Acade-
miam allegatus. Narratio brevis erit, ut
brevis quoque aetatis illius fuit cursus: sty-
lus, pro more meo, simplex, naturalis, omnis
artificij expers. Nemo umquam dubitare
de historiae veritate poterit, cum centeni
centeni que etiamnum viuant, qui viuum
cognouere: qui verò in Belgio & Roma
familiariter eo vsi sunt, res eius ita habent
exploratas, ut semper, quoties vsus erit,
certissimum ei testimonium sint daturi.
Præterquam quòd ego, qui unam Dei glo-
riam, honoremque fidelis eius serui Ioannis
propositum habeo, grauissimum ducerem
lesæ diuinæ Maiestatis crimen, si vel tan-
tillum

tillum à vero recederem ; cùm sciam ampli-
ficationibus celebrationibusque nostris Deo
opus non esse , ut mirabilis ac gloriosus ap-
pareat in seruis suis .

Tripartitò diuido hanc narrationem .
Priore parte describo eam quam in Flan-
dro-Belgio duxit vitam , ab incunabulis
exorsus ad usque Tyrocinijs finem . Alterâ ,
complector id omne tempus , quod à suo è
Belgis discessu studijs impendit in Collegio
Romano , usque ad ultimum eius mor-
bum . atque hîc intelligetur , quemadmo-
dum non solùm tenuerit constanter cœptam
illam in Belgio vitæ laudatissimæ rationem ,
verùm etiam auxerit deinde , magnis quâ
virtutum quâ sanctitatis perfectionisque
incrementis . Tertia pars continebit mor-
bum eius ac mortem , quam minutatim de-
scripsi , ut vobis præcipuè , qui eum dilexi-
stis , placerem ; sciens id esse amantium , ex
S. Thomæ Angelici Doctoris sententiâ , non
acquiescere leui aliquâ cognitione , sed per-
fectâ

1.2. qu. 28.
art. 2.

S. Thomæ Angelici Doctoris sententiâ , non
acquiescere leui aliquâ cognitione , sed per-
fectâ

festâ rerum omnium scientiâ, quæ spectant
ad amatum, instrui velle: eaque re, narro
etiam minima quæ in dies, in horas, adeo-
que in momenta ferè singula contigere. Ad
calcem subiungam res nonnullas litteris ab
eo commendatas, quæ, instar quartæ cuius-
dam historiae partis, nec ingrata nec inuti-
les erunt, uti spero, adolescentibus nostris.

Quaecumque priore Parte narrantur,
summâ isthuc fide collecta sunt à P. Antonio
Sucquetio, per id tempus Præposito Pro-
uinciali, & à P. Guilielmo Bauters, tum
Rectorè Collegij Louaniensis: quorum vter-
que, anno uno singuli, eius fuere in Tyro-
cinio Magistri, quique præter earum rerum
scientiam quam haurire potuere conscien-
tiam eius tractando, ampliùs etiam homi-
num fide dignorum testimonia collegerunt.
Res in Collegio Romano gestæ, præterquam
quòd propriâ mihi scientiâ exploratæ sint,
utpote qui præsens eas, aut ab ipsomet in
tabellis complicatis scriptas (in quibus ad-

* *

mira-

mirabili diligentia, diebus singulis, actus factaque sua adnotabat) repererim, aut à Patribus Fratribusque Collegij scriptas acceperim: quorum multi iam, etiam iurato testimonio, Romæ, apud sacros Quæsitores de eius sanctorum miraculisque Gregorij XV. mandato cognoscentes, eas affirmarunt.

Non erit hæc historia referta prodigijs, visionibus, vaticinijs, prædictionibus, que vulgò populum attonitum suspendunt; quia Superiorum obsequentia in præsens eas res prætermitto. Neque etiam spectabitur in illo insolita vitæ asperitas, sed actus solummodo perfectarum virtutum, quos quilibet imitari possit. Atque hi, à sapientioribus Religiosorum Ordinum cultoribus, tantò habentur admirabiliores, quantò difficilius opere ipso exprimuntur; vt benè observatum Scriptori Vitæ B. Laurentij Justiniani: qui cum de eo narrasset, quemadmodum Sanctus ille vir voluntariæ sitis patientiâ sese

se se cruciasset; acerbum perpetuò frigus tole-
rasset, ad ignem numquam accedendo pro-
piùs; numquam ingrediendo hortum, aëris
se purioris haustu recreasset; assiduè rectus
stetisset in Choro, nullâ re vñquam nixus;
hæc verba adiungit: Videbuntur inexper-
tis hæc res exiguam mereri admirationem;
sed vos ô præclari Pugiles Christi, qui
quotidie facitis experimentum, iudicabitis
profectò, factò quàm dictò eas esse admira-
biliores. Certè Ludouicus Blossius, assen-
tiente sibi grauium Scriptorum turbâ, di-
cere non veretur; Illum Deo longè facere
gratiùs, qui, minimis licet in rebus, sui ipsius
domitor euadit ac victor, quàm qui multos
in vitam reuocat mortuos. Ac quando semel
de minimis rebus incidit mentio, videor non
abs re hîc illud præmoniturus; à multis vi-
tio mihi versus iri, me in hanc historiam
contulisse res actûsve nimiùm tenues, aut
nimis etiam Societati toti vulgares: perin-
de atque id sit aduersus decorum peccasse,

Iulius Fa-
tius de
Mortif.
Iacobus
Alu. t. 2. l. 2.
p. 1. c. 16.
Iul. Nigro-
nius tract.
de Curâ
minimo-
rum.

in historia grauitatem, præceptaque profano-
rum Auctorum. At eam ego censuram
neque à sacris Scriptoribus, qui de vsu ipso
trastationeque scribunt, neque à spiritua-
lium rerum Magistris reformido. Si Ioan-
nes in magnam peruenisset ætatem, graui-
aque munera administrasset, referre vtique,
qualem se ijs cum virtute perficiendis præ-
stitisset: at quoniam in ipsa adolescentiâ est
extinctus, omni que ferè vitæ tempore la-
tuit abditus intra Religiosæ domus parie-
tes, sibi vni intentus, & communem no-
biscum ducens vitam; non possum de eo nisi
illos quos apud nos virtutum perfectionis-
que actus exercuit, commemorare, qui que
illam ætatem ac status sui conditionem ad-
decebant; neque aliud existimo ab Historia
scriptore desiderari.

Non erant apta puerilibus Pastorculi
Dauidis humeris ingentia Saulis Regis ar-
ma; impediebant potiùs ne bello habilis esset,
quàm tutum eum promptumque præsta-
rent:

vent: quare pedes, & instructus pastorali
fundâ, stravit gigantem armatum; magisque
illius nudi virtus, quàm Saulis armis tecti
(quem validus atque ad iussa promptus
circumstabat exercitus) commendata iacta-
tio fuit. Sacræ Litteræ depingentes mulie-
rem fortem, non eam faciunt exercituum
duëtricem, aut Herculeorum domitricem
monstrorum; sed committunt eius manibus
linum & lanam, colum ac fusum: res nempe
tractabiles nationi feminarum, vt sunt fila,
nendiq; certamen. Atque etiamsi non aliud
fecisse referatur, quàm digitos adhibuisse
filo, & colui manum, affirmant nihilominus
rebus magnis manum admouisse, cum aiunt:
Manum suam misit ad fortia. Hoc ip-
sum nimirum quod nostrâ sententiâ vile
adeò est opus, à Spiritu sancto aestimatur
magnanimum illud facinus, quo vno cele-
brat mulierem fortem, aitq; nullam eius
meritis dignam esse mercedem: Procul &
de vltimis finibus pretium eius.

* * 3

Quo-

Quomodo igitur non aestimabimus nos, si
adolescens aliquis tyro, aut studiorum Socie-
tatis alumnus, pro magno ducat ea quæ ad
Tyrocinium aut studia pertinent, magnâ
exequi curâ ac perfectione? Quis audebit ut
minimos actus vilipendere, quos Deus eter-
næ gloriæ pretio compensatos, subinde etiam
prodigiorum indicio gratissimos sibi esse de-
monstrat? Quæ vilioris pretij res, quàm
aqua scyphum præbere? promittit tamen
Deus immensam mercedem illi qui sui amo-
re vel aquæ scyphum erogarit. Quid leuius,
atque mensarum micæ manu colligere? sci-
mus tamen ingentis miraculi approbatione
gratissimum Deo id factum accidisse, qui
viles illas miculas vertit in pretiosissimas
margaritas, quibus sacer templo calix ad
aternam memoriam deinde adornatus fuit.

Surius in
Vitâ Odi-
lonis, 28.
Nou.

Sed ut omittam cetera, adducor tamen
exemplo Scriptorum veterum, qui Sancto-
rum hominum vitas prodidère: quibus nihil
antiquius fuit quàm res quoque eorum mi-
nimas

nimas persequi stylo. Nesciremus profectò
hoc tempore, notatum olim fuisse Abbatem
Arsenium, quòd inter sedendum, pedem
unum alteri imposuisset; eàque de re Mo-
nachos anxie ad concilium retulisse, quo po-
tissimum modo eam viri culpam emenda-
rent: ignoraremus, quàm grauiter adolescens
sanctus Dositheus à Magistro suo beato Do-
rotheo reprehensus, ob indicatum affectum
aliquem amoris cultello cuidam affixum,
quando Superioribus suis dixit; videri sibi
cultellum illum, quia acutus esset, idoneum
maximè nosocomio fore, ad secandum agro-
rum panem: fugerent nos denique res multæ
similes, nisi historiarum Scriptores eas com-
memorassent. Ego autem in eo me esse Reli-
gioso Ordine intelligo, in quo (quæ Dei gra-
tia est) res parvæ, seu in bonum seu in ma-
lum, magni ducuntur, vt absoluti perfecti-
que Religiosi efficiantur. Et S. Ignatius, Au-
ctor Ordinis nostri, tanti res etiam exiguas
fecit, vt in Modestie regulis certa det præ-

* * 4   cepta,

cepta, quemadmodum nos deceat tenere aut mouere caput, frontem, oculos; nasum, labia, manus, pedes, vestem denique, totumque corporis habitum moderari. ad quas minutissimas res descendunt Viri sancti, ut hominem faciant omnibus numeris perfectum.

Liceat mihi ad extremum referre rem quæ & nostris erit consolationi, & certius mentem meam confirmabit. Dositheus iam semel dictus, adolescens domi nobilis, insigni oris specie, tenerâ corporis constitutione, lautè delicioseque educatus, cœperat languidis se dare voluptatibus, & vitam in sæculo proijcere ad licentiam: sed visâ aliquando pietâ in pariete Inferorum imagine, nescius quid ea portenderet, cùm ad id temporis, neque Dei verbum audiisset, neque ullâ fidei cognitione esset imbutus, sed prorsus rerum omnium diuinarum ignarus; miraculo etiam edoctus est pœnas illas quas post mortem damnati luunt. Eâ re consternatus,

natus, in Monasterium salutis se causâ con-
tulit; traditusque beato Dorotheo in disci-
pulum, ad insignis obedientiæ simplicitatis-
que formam ab eo eruditus fuit. Quinto
circiter anno sanguinem spuerere cœpit; Et
iam extremo vitæ periculo proximus, cum
à Barsanusio Abbate benedictionem, vi-
taque missionem petisset, is ei respondit:
Vade fili & siste te Sanctissimæ Tri-
nitati, & Deum pro nobis deprecare.
Quibus verbis qui aderant Monachi non
modo percussi, verum etiam offensi, inter
se dicere: Hæcine verba sunt quibus ido-
neè iuuenis aliquis confirmandus erat, qui
vix quinquennio nobiscum vixit, antea-
que licentissimam vitam in seculo egit? De-
inde, quid, amabò, præclarè ad eò inter nos
gessit, quo fretus rectà ad Sanctissimam Tri-
nitatem tendere audeat, pro nobis oraturus?
Numquam ille in ediam, vt nonnulli no-
strum, in biduum extraxit. Non solitus est
extra ordinem vigilare, quin imò nec pri-

mus vulgò ad precandi officium conuenire.
Non fuit mirificè, quantum alijs, in commen-
tationum studio deditus : si sorbitiuncula
aut pisces agro apponebantur, ijs vesceba-
tur: quomodo igitur pro nobis oraturus pro-
ficiſcetur? Attamen quamprimùm spiritum
exhalauit, Deus, vt merita eius illustraret,
Monachorumque illorum fastidium depri-
meret, videndum illum obtulit ſancto cui-
dam eius loci ſeni, glorioſum, beatum, æqua-
lemque ſplendore ſanctiſſimis illius Mona-
ſterij Anachoretis vitâ functis, in eorum
cœtu pari gloriæ gradu confidentem. Intel-
lexerunt denique Monachi admoniti erroris
ſui, tantorum meritorum cauſſam fuiſſe,
quòd obedientiæ ſtudio inuictus, nihil um-
quam feciſſet arbitrio ſuo, ſed aſſiduè mo-
rem geſſiſſet Magiſtro ſuo Dorotheo, quem
Dei ſcilicet loco duxiſſet; etiamſi cetera ne-
que aſperitatibus, neque orationibus, neque
vigilijs inſolentioribus ſeſe afflixiſſet.

Aio igitur in rem noſtram : Ioannes non
deuius,

deius, sed rectam viam insistens, adolescentulus Societatem ingressus est: in qua vixit annis quinque ut Dositheus; mortuusque est non sine sanctitatis fama. Placuit Deo, post mortem, visis miraculisque (ut post referetur) gloriam quam in caelo nactus est, ostendere, atque his etiam in terris celebrare: quæ res nobis senibus, qui vitam ætatemque in Religiosâ familiâ consumpsimus, admirationem parit. Si causam inuestigamus, cur Deo placuerit hoc modo illius gloriam propagare, qui numquam (quod nos quidem sciamus) pœnis ullis, orationibus, operibusque extraordinarijs ceteros superavit; necesse est hanc esse causam pronuntiemus, quòd communi in vitâ legum omnium mandatorumque fuerit seruantissimus, volueritque Deus hoc indicio communem vitam nostram mirificè approbare. Vnde & tria ista conficio: Primum; magnam esse illam Instituti nostri gloriam, de quo dici possit, per se, si ritè seruetur,

uetur,

uetur, sufficere, vt hominem adducat ad fastigium sanctitatis, faciatque participem gloriae Dei, re nullâ extraordinariâ accersitâ. Alterum; magnam esse felicitatem nostram, qui in eâ Religione viuimus, cuius solius legibus, communiq̄ue tuendâ disciplinâ in viros sanctos euadere possimus. Tertium; si via ad Sanctimoniam indispensandam, est communis illa vitæ legumq̄ue perfecta obseruatio, qualis in Joanne enituit, prorsus esse è re nostrâ, scire minutatim quo ille modo eam tenuerit, vt certius imitari queamus. Has ob res existimaui, è gloriâ Dei, laudèq̄ue præstantissimi huius Adolescentis, ac bono hominum Societatis nostræ facturum, si historia huic minimos etiam eius actus insererem. atque vt ego id sciens prudensq̄ue mente optimâ feci, ita Deo probatum iri spero, facturumq̄ue compotem fructus in hac vitâ, & in alterâ præmiij, per suam erga me miserationem.

Acci-

Accipiant RR. VV. hoc quantulum-
cumque laboris, in signum ac tesseram ob-
servantiae atque amoris in se mei, Deum-
que mihi propitient sacrificijs & pre-
cibus suis. Romæ Idibus Augusti,
M. DC. XXIV.

AP-